

Algemeen handboek Praktijkleren Voltijd

BACHELOROPLEIDING VERPLEEGKUNDE
STUDIEJAAR 2020-2021

ALGEMEEN HANDBOEK PRAKTIJKLEREN VOLTIJD

Auteur(s): K. Systemans, coördinator praktijkleren
Dienst: Bacheloropleiding Verpleegkunde
Datum: Augustus 2020
Plaats: Vlissingen
Status: definitief

INHOUDSOPGAVE

ALGEMEEN HANDBOEK PRAKTIJKLEREN VOLTijd	1
1. PRAKTIJKLEREN BINNEN DE BACHELOROPLEIDING VERPLEEGKUNDE	4
2. RELATIE MET HET BINNENSCHOOLS CURRICULUM	6
3. COÖRDINATIE EN PLANNING VAN STAGEPLAATSEN	7
3.1 OnStage en stagecontract	7
3.2 Vaccinatie	7
3.3 Verklaring omtrent Gedrag (VOG) alleen voor eerstejaars studenten)	8
3.4 Verzekering en rechtspositie	8
3.5 Belofte van geheimhouding	9
3.6 Boventalligheid en presentieregeling	9
3.7 Ziekte en verzuim	9
3.8 Weigeren van stageplaatsen	9
3.9 Afbreken van praktijkleerperiode	10
3.10 Calamiteiten	10
3.11 Stage in het buitenland: Erasmusbeurs	10
3.12 Buitenlandse minor	11
3.13 Studie en praktijkleren in combinatie met werk	11

Handboekaanpassing

Vanwege het nieuwe 1ste jaar is de inhoud daarop aangepast.

1. PRAKTIJKLEREN BINNEN DE BACHELOROPLEIDING VERPLEEGKUNDE

Praktijkleren (stages) vormen een belangrijk onderdeel van de bacheloropleiding Verpleegkunde. Een stage is een onderwijsperiode waarin de student, onder begeleiding van ervaren professionals, deelneemt aan de verpleegkundige beroepspraktijk. Het is een vorm van toepassingsgericht leren: kennis en praktijk worden geïntegreerd. Ieder opleidingsjaar heeft een praktijkleerperiode.

Bij praktijkleren moeten competenties op een bepaald niveau behaald worden. De competenties in de Bacheloropleiding Verpleegkunde zijn ontleend aan het opleidingsprofiel BN2020 (Lambregts, Grotendorst, & van Merwijk, 2016).

In de Bacheloropleiding Verpleegkunde zijn de competenties opgedeeld in drie niveaus van beheersing:

1. Je vertoont het leerdoel zelfstandig, in een afgebakende context, met een afgebakend onderwerp en/of één aspect en/of één invalshoek, volgens aangereikte werkwijze.
2. Je vertoont het leerdoel zelfstandig in een redelijk overzichtelijke context, een onderwerp vanuit meerdere aspecten en invalshoeken, met beperkt aangereikte werkwijze.
3. Je vertoont het leerdoel zelfstandig in een complexere context, meerdere onderwerpen met meerdere aspecten en/of invalshoeken, zonder een van tevoren vastgestelde werkwijze.

Het praktijkleren wordt gekenmerkt door “gestructureerd opleiden op de werkplek” (leren tijdens werken). Dit wil zeggen dat:

- het opleiden plaatsvindt op een werkplek, waar sprake is van het uitvoeren van verpleegkundige beroepscompetenties.
- de activiteiten en de planning zijn uitgewerkt in een stageleerplan.
- de stagiair op de stageplaats begeleid wordt door praktijkopleider(s) en/of werkbegeleider(s), die een grote rol hebben bij het vaststellen van leersituaties en de beoordeling van de leerresultaten.
- de leerresultaten getoetst worden aan van tevoren vastgestelde beoordelingscriteria.
- de verwerking van het leren mede plaatsvindt op school tijdens de lesdagen.
- de beoordelingscriteria tijdens het praktijkleren in de verschillende leerjaren op een hoger beheersingsniveau worden gesteld.
- de zelfstandigheid van de stagiair in het praktijkleren toeneemt.

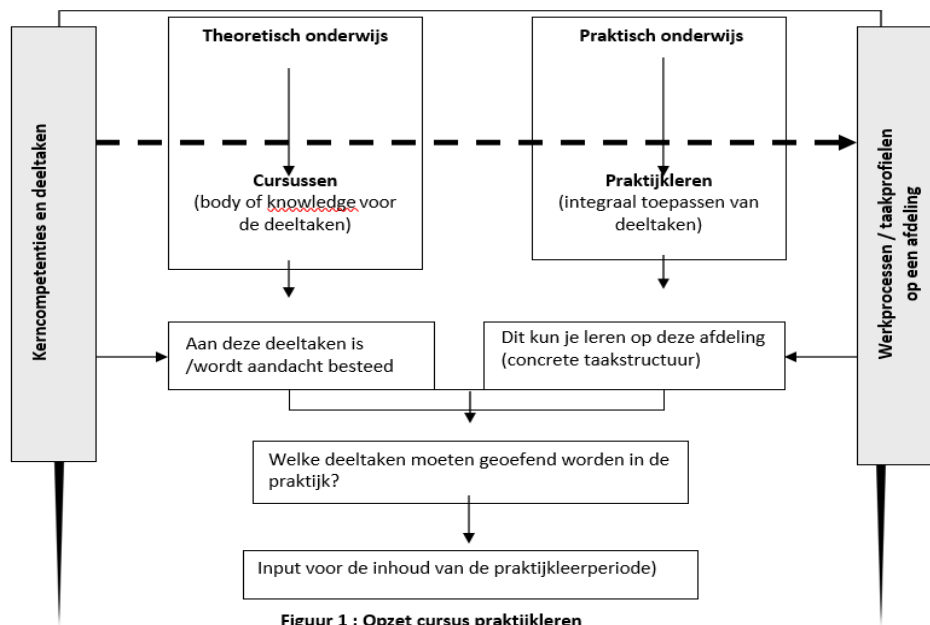
De bacheloropleiding Verpleegkunde heeft verschillende opleidingsvarianten: voltijd, deeltijd en een variant verpleeg-/verloskunde (Combi variant). Uitgangspunt is dat de opleiding minimaal 2300 uur stage omvat. In tabel 1 zijn de praktijkleerperiodes per opleidingsvariant beschreven. Studenten die de deeltijdopleiding volgen hebben geen aparte praktijkleerperiodes, zij hebben een arbeidscontract bij een zorginstelling.

Tabel 1 *Praktijkleren per opleidingsvariant*

Praktijkleren			Voltijd	Verpleegkunde-/vroedkunde
Basisfase	1 ^e jaar	Oriëntatie op beroep, opleiding en praktijk (BOS thema 3) en (BPS thema 6) 20 ect	3 weken (BOS) 4 weken (BPS)	3 weken (BOS) 4 weken (BPS)
	2 ^e jaar	Praktijkleren 2 15 ect	10 weken	5 weken + 5 weken
Hoofdphase (BN2020)	3 ^e jaar	Praktijkleren 3 20 ect	20 weken	Vroedkunde in Antwerpen
	4 ^e jaar	Beroepsbekwaam verpleegkundig handelen 20 ect Beroepsbekwaam verpleegkundig adviseren 15 ect	20 weken (Handelen) 15 weken (Advies)	Vroedkunde in Antwerpen
	5 ^e jaar*	Beroepsbekwaam verpleegkundig handelen Beroepsbekwaam verpleegkundig adviseren		20 weken (Handelen) 15 weken (Advies)

2. RELATIE MET HET BINNENSCHOOLS CURRICULUM

Het doel van de stage is gericht op de rollen en beroepscompetenties waar in het voorafgaande semester op school aan gewerkt is, of - in het geval van een lintstage - waaraan op dat moment op school aan gewerkt wordt. De verkregen kennis/vaardigheden en persoonskenmerken zullen als geïntegreerd geheel in de praktijk tot uiting moeten komen op het gewenste niveau dat de opleiding stelt in de beoordeling (zie figuur 1).

Figuur 1 : Opzet cursus praktijkleren

In de specifieke cursussen praktijkleren wordt een beschrijving gegeven van de relatie van de desbetreffende praktijkleerperiode met het curriculum.

3. COÖRDINATIE EN PLANNING VAN STAGEPLAATSEN

De stagecoördinatie wordt uitgevoerd door het Coördinatiepunt FluenZ. Coördinatiepunt FluenZ is een samenwerkingsverband van de zorginstellingen en -opleidingen in Zeeland.

Het Coördinatiepunt FluenZ:

- voert de planning van de stages van niveau 2 tot en met 6 uit;
- werft en inventariseert bij de instellingen de beschikbare capaciteit aan stageplaatsen. De praktijkleerplaatsen bevinden zich in de regio's Zeeland, West Brabant en België;
- beschikt over een overzicht van de beschikbare praktijkleerplaatsen en instellingen;
- organiseert de verdeling van de praktijkleerplaatsen in overleg met de opleiding (coördinator praktijkleren en studieloopbaandocenten) en informeert de betrokken studenten, instellingen over de planning.

Contactpersoon van het stage-coördinatiepunt Fluenz is mevrouw P. van der Kaap en is gevestigd bij Scalda te Goes. Zij is bereikbaar op maandag t/m donderdag van 08.30 tot 12.00 uur.

Telefoon: 0648520043
E- mail: Petra.vd.kaap@hz.nl
Correspondentieadres: Coördinatiepunt Fluenz
Bessestraat 4 Bo.41 4462CM Goes

Meer informatie over Fluenz is te vinden op de website: <http://www.viazorg.nl/fluenz>.

3.1 ONSTAGE EN STAGECONTRACT

OnStage is een applicatie die voor praktijkleren wordt gebruikt binnen de HZ University Of Applied Sciences. OnStage is ons samenwerkingsportaal voor student, coördinator praktijkleren en begeleidend (stage)docent. Daarin worden alle praktijkleertrajecten geregistreerd.

Je kunt er je voorkeuren doorgeven, stagecontract uploaden, hepatitis B verklaring inleveren en je krijgt ook via OnStage te horen waar je geplaatst bent en wie je begeleider is. Via je HZ-account kun je je aanmelden bij OnStage. In OnStage zijn de activiteiten vastgelegd in een stappenplan. Bij elke activiteit staat een instructie van de te nemen stappen. Lees deze goed.

Door middel van een stagecontract wordt tussen de instelling, de opleiding en de student een overeenkomst aangegaan die voor de partijen rechten en plichten omschrijft. De student draagt er zorg voor dat het stagecontract uit OnStage (voor de start van de stage) ingevuld, ondertekend en geüpload wordt in OnStage (uiterlijk in de 2e stageweek). Indien het ondertekende stagecontract niet op tijd is geüpload, dan kan de praktijkleerperiode voortijdig beëindigd worden. Indien de instelling zelf een contract heeft geldt dezelfde procedure, naast de HZ procedure.

De opleiding geeft geen stage- of reiskostenvergoeding. Per zorginstelling wordt hieromtrent een wisselend beleid gevoerd. Indien de student hierover meer informatie wil, kan hij contact opnemen met de afdeling personeelszaken van de desbetreffende instelling.

3.2 VACCINATIE

Tijdens de praktijkleerperiodes lopen de studenten een verhoogd risico op infectie met o.a. het Hepatitis -B virus (bijvoorbeeld bloed-bloed contact). Voor studenten bestaat de mogelijkheid zich te laten vaccineren (nog niet in alle, maar wel in steeds meer ziekenhuizen wordt dit verplicht gesteld). Totale kosten (kortingstarief via

de GGD): ongeveer € 120,-. De HZ krijgt van het ministerie van VWS subsidie voor de vaccinatie van de eerstejaars studenten. De eerstejaars wordt geadviseerd van deze gelegenheid gebruik te maken en zich te laten vaccineren. Er zijn dan geen kosten voor de student.

Indien de student om principiële redenen afziet van vaccinatie dient hij de verklaring behorende bij het stagecontract in te vullen en te ondertekenen. De student kan om deze reden geweigerd worden.

Voor studenten van het gecombineerde traject verpleegkunde verloskunde geldt dat het vaccinatiebewijs tevens geldig is voor het verloskunde deel van de opleiding, welke vanaf het 2^e studiejaar aan AP Hogeschool Antwerpen wordt gevolgd. In België is vaccinatie verplicht.

3.3 VERKLARING OMTRENT GEDRAG (VOG) alleen voor eerstejaars studenten)

Vanaf september 2017 is het wettelijk verplicht om hiervoor een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) te kunnen overleggen. Met de stage-instellingen en opleidingen in Zeeland is afgesproken dat studenten maar éénmaal een VOG moet aanvragen die geldig is voor de hele verdere duur van de opleiding.

Fluenz zorgt dat er een vooraf ingevulde VOG-verklaring naar de student via LEARN wordt gecommuniceerd. Deze dient dan enkel nog door de student ondertekent te worden. De kosten €41,35 zijn voor rekening van de student.

3.4 VERZEKERING EN RECHTSPOSITIE

Studenten die op stage zijn (praktijkleren) vallen in principe onder een collectieve aansprakelijkheids- en ongevallenverzekering van de zorginstelling waar het praktijkleren plaatsvindt. Check bij deze instelling of je inderdaad onder die verzekeringen valt. Als dat niet het geval is moet je je zelf hiervoor verzekeren. Dat betekent onder meer dat de student zich ook zelf dient te verzekeren tegen het risico van aansprakelijkheid op grond van onrechtmatige daad of toerekenbare tekortkoming. Dit kan bijvoorbeeld door een (gezins)polis voor een WA verzekering waarop de student vermeld staat.

Controleer of de risico's die verbonden zijn aan jouw stage worden gedekt door je WA-verzekering. Als dat niet zo is moet je een aanvullende stageverzekering afsluiten. Dat kan bijvoorbeeld hier:

- AON-Nederland; zie www.myaon.nl/students
- Lippmann Groep B.V.; zie www.ace-ips-nl.com

Bij praktijkleren buiten Nederland (bv België!) moet je sowieso een goed dekkende WA verzekering hebben afgesloten. Van toepassing zijn tevens de Arbo-wet, waarin veiligheid, gezondheid en welzijn van de student in relatie tot arbeid en arbeidsomstandigheden centraal staan, en het arbeidsbesluit waarin werk - en rusttijden worden geregeld. Voor de rechtspositie van een student met een leer-/arbeidsovereenkomst wordt verwezen naar de van toepassing zijnde leer-/arbeidsovereenkomsten en CAO.

3.5 BELOFTE VAN GEHEIMHOUDING

Tijdens praktijkleren komen de studenten in aanraking met zorgvragers van wie de privacy optimaal gerespecteerd en beschermd moet worden. Op welke wijze behoren studenten hiermee om te gaan? Afgestudeerden leggen de geheimhoudingsbelofte af; de inhoud van deze belofte is ook van toepassing op studenten en kan als volgt geformuleerd worden:

“De student belooft geheim te zullen houden, niet alleen tijdens de stage, maar ook na de stageperiode, al datgene dat hem als geheim wordt toevertrouwd of waarvan hij weet krijgt. Evenals al datgene dat tijdens de stage ter kennis komt, waarvan de student inziet of redelijkerwijs behoort in te zien dat het als geheim moet worden beschouwd.”

3.6 BOVENTALLIGHEID EN PRESENTIEREGELING

Studenten zijn boventallig, dat wil zeggen dat werkzaamheden op de afdeling uitgevoerd kunnen worden zonder inzet van de studenten. Van toepassing is de desbetreffende CAO / het arbeidsbesluit waarin werk - en rusttijden worden geregeld.

Studenten moeten volgens de daarvoor vastgestelde uren aanwezig zijn in de praktijk. Zie voor specifieke informatie de betreffende stagecursus in Learn.

Voor praktijkleren in het buitenland geldt dat het terugkommoment ter plaatse wordt ingevuld.

3.7 ZIEKTE EN VERZUIM

Ziekmeldingen dienen voor aanvang van de dienst conform de regelingen van de praktijkleer-instelling te worden doorgegeven. Uren afwezigheid i.v.m. ziekte en/of bijzondere omstandigheden dienen tijdens de praktijkleerperiode ingehaald te worden. Wanneer een student meer ziektedagen heeft, dan hij kan inhalen, dient hij dit direct te melden bij de begeleidend (stage)docent. De begeleidend (stage)docent overlegt met de coördinator praktijkleren van de opleiding, met de praktijkleer-instelling en het stagecoördinatiepunt over een eventuele verlenging van de stage.

In principe heeft de student geen vakantiedagen gedurende de praktijkleerperiode, tenzij dit expliciet in de betreffende cursus vermeld staat. In uitzonderlijke gevallen kan de student toestemming vragen aan de begeleidend (stage)docent om in goed overleg met de instelling waar het praktijkleren plaatsvindt een verlof van maximaal 1 week in te plannen. Tijdens de eerstejaars stages wordt geen verlof gegeven.

De regel is dat de vereiste uren worden gemaakt binnen de contracttijd. Praktijkleerperiodes worden niet verlengd. De vereiste uren worden gemaakt, rekening houdend met de aanwijzingen hieromtrent in de betreffende cursus praktijkleren (bijvoorbeeld dat de uren gelijkmatig verdeeld moeten worden over een bepaalde periode).

3.8 WEIGEREN VAN STAGEPLAATSEN

Toegewezen praktijkleerplaatsen kunnen niet gewijzigd of geweigerd worden. Indien de student geen gebruik maakt van de toegewezen praktijkleerplaats wordt de betreffende cursus praktijkleren als ‘niet deelgenomen’ in Osiris ingevoerd. Hiermee is een gelegenheid om een toets af te leggen gebruikt.

3.9 AFBREKEN VAN PRAKTIJKLEERPERIODE

Indien een praktijkleerperiode, om welke reden dan ook, voortijdig wordt afgebroken door de instelling waar het praktijkleren plaatsvindt of door de student, dan is de student verplicht zo spoedig mogelijk zijn begeleidend (stage)docent en het Coördinatiepunt FluenZ hierover te informeren. Daarnaast moeten de beoordelingsformulieren ingevuld en ingeleverd worden en wordt er ND (niet deelgenomen) als resultaat ingevoerd op MyHZ.

3.10 CALAMITEITEN

Tijdens de praktijkleerperiode kan een student geconfronteerd worden met situaties die mogelijk schadelijk zijn voor hemzelf. Voorbeelden hiervan zijn:

- Contact met bloed van een patiënt met Hepatitis B en AIDS.
- Aangehoest worden in het gezicht door een patiënt die later TBC blijkt te hebben.
- Gevolgen van agressie van een patiënt.
- Ongewenste intimiteiten.

De student neemt in dergelijke situaties contact op met de werkbegeleider van de praktijkleerplaats zodat de protocollen en andere richtlijnen van de instelling voor dergelijke situaties gevolgd kunnen worden. Breng ook de begeleidend (stage)docent op de hoogte.

3.11 STAGE IN HET BUITENLAND: ERASMUSBEURS

Een praktijkleerperiode/stage in het buitenland is met name mogelijk in het derde jaar door hiervoor de betreffende minor te kiezen (zie 3.12). Studenten kunnen voor praktijkleren echter ook een keer geplaatst worden in België. Alle studenten die binnen Europa (behalve Zwitserland, heeft een aparte regeling) een studie/stage gaan doen kunnen een Erasmus+-beurs aanvragen. Het bedrag varieert van 270 tot 390 euro per maand, afhankelijk van het land. Voor België geldt 330 euro per maand.

Voor meer informatie www.erasmusplus.nl en International Office van de HZ, contactpersoon is Astrid Umbgrove (am.umbgrove@hz.nl)

Als je als HZ-student een Erasmus+-beurs ten behoeve van studie/stage in het buitenland wil aanvragen moet je aan een aanvullende eis voldoen: het maken van een online taaltoets voorafgaand aan de studie/stageperiode en bij terugkomst, behalve als je de stage/studie in je moedertaal gaat volgen. De toets is verplicht anders kun je geen aanspraak maken op het verkrijgen van de Erasmus+-beurs. De uitslag van de taaltoets heeft geen consequenties voor het wel of niet verkrijgen van de beurs. De EC wil graag inzicht krijgen in de ontwikkeling van de talen tijdens het doen van een stage/studie in het buitenland. Meer informatie is te vinden op <http://erasmusplusols.eu/>. Informeer over deze toets en eventuele online taalcursussen bij het International Office van de HZ, bij Astrid Umbgrove (am.umbgrove@hz.nl)

De regeling is als volgt: de beurs Erasmus+ wordt toegekend voor een fulltime stage van minimaal twee en maximaal twaalf maanden. Het aantal uren van een fulltime stage moet in lijn zijn met het aantal uren dat een werknemer in Europa per week fulltime werkt (tussen 36 en 40 uur). De minimum periode is twee hele maanden. Bij voorbeeld: 10 januari 2017 tot 10 maart 2017. Een andere voorwaarde is dat je in het land waar de stage plaatsvindt, gaat wonen. Meer informatie over beurzen (incl. Erasmus+) kun je vinden op <http://hz.nl/nl/studeren-aan-de-hz/studiestagebuitenland/Pages/Financi%C3%ABn-beurzen.aspx> en <http://www.erasmusbeurs.nl/erasmus-3.programma>

3.12 BUITENLANDSE MINOR

Praktijkleren (of een cursus volgen) in het buitenland is in principe mogelijk tijdens de minor International Practice (3^e jaar 2^e semester regulier). Elk jaar wordt in het eerste en tweede semester een voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd over de te kiezen minoren. Op de Learnpagina 'Minoraanbod en inschrijving' vind je meer informatie over de minoren.

3.13 STUDIE EN PRAKTIJKLEREN IN COMBINATIE MET WERK

Het komt regelmatig voor dat (reguliere) studenten vragen hebben over het combineren van studie en praktijkleren met een aan hen aangeboden baan. De opleiding staat hier niet negatief tegenover, maar geeft wel een aantal aandachtspunten die van belang zijn bij de overweging de studie / praktijkleren te combineren met een serieuze baan.

- Het betreft een voltijd opleiding waarbij in totaal 40 uur per week studie inzet wordt verwacht. De student moet zich goed realiseren dat de studie meer vergt dan alleen de lesdagen. In de diverse cursussen zal een flinke inspanning worden verwacht, buiten de lessen om.
- De lesdagen die op dit moment de praktijk zijn kunnen daarnaast veranderen en dit vergt altijd een voorbehoud. In die zin is de keuze voor de baan in sommige gevallen een keuze met een bepaald risico.
- Voor studenten van het derde en het vierde leerjaar: hierbij is de combinatie studie en werk wellicht nog lastiger te maken (lintstage, minor), en is een uiteindelijk gevarieerd praktijkleer- patroon iets om rekening mee te houden (zie volgende punt).

Of praktijkleren kan op de eigen werkplek hangt van een aantal dingen af:

- Allereerst moet er gekeken worden of de routing praktijkleren gevarieerd genoeg is.
- Zoals in art. 3 van de stageovereenkomst staat verwoord, wordt er uitgegaan van praktijkleren op basis van boventaligheid.
- Daarnaast geven we in art. 5 aan dat de student in principe geen andere werkzaamheden binnen de instelling verricht, tenzij daar aparte afspraken over worden gemaakt. Dus het is van belang dat de 'werkgever' de student in staat stelt de leerdoelen conform de cursus praktijkleren te behalen, náást de reguliere werkzaamheden. Het is belangrijk dat de student daarover goede afspraken maakt met de instelling.